

Η επιμόρφωση των εμπλεκόμενων με την εκπαίδευση των Τσιγγανοπαίδων φορέων
στα πλαίσια μιας Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής

Το θέμα της δικής μου της εισήγησης, από ό,τι έχετε δει και στο πρόγραμμα, σχετίζεται με την επιμόρφωση των εμπλεκόμενων φορέων με την εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων στα πλαίσια μιας διαπολιτισμικής παιδαγωγικής.

Θα πω μερικά γενικά πράγματα για το πώς αντιλαμβανόμαστε την επιμόρφωση σε θεωρητικό επίπεδο και δεύτερον, θα εκθέσω τις απόψεις μας για το πώς εμείς, ως πρόγραμμα πια, μια που έχω και την ευθύνη του συντονισμού του επιμορφωτικού προγράμματος, βλέπουμε το πρόγραμμα των δικών μας παρεμβάσεων από επιμορφωτική άποψη, μια που και σήμερα και χθες τέθηκε το θέμα ότι έχουμε ανάγκη από επιμόρφωση.

Φίλες και φίλοι, ξέρετε ότι το αίτημα για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ήταν και εξακολουθεί να είναι μόνιμο σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα και των Ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και των υπερατλαντικών χωρών. Έξαρση παρουσιάζει τις τελευταίες δεκαετίες και στη χώρα μας. Γιατί παρουσιάζει έξαρση; Γιατί οι γνώσεις αυξάνουν καθημερινά με ταχύτατους ρυθμούς, διαδίδονται επίσης με ταχύτατους ρυθμούς. Δεν προλαβαίνει μια γλώσσα να παλιώσει και αμέσως αντικαθίσταται από μια άλλη, από κάποια καινούργια.

Άρα, έχουμε χρέος να μπορούμε να παρακολουθούμε αυτή την εξέλιξη των γνώσεων και δε μας επαρκούν οι γνώσεις που αποκτήσαμε πριν από 10-15 χρόνια. Στην Ελλάδα το αίτημα αυτό είναι έντονο τα τελευταία 10-15 χρόνια λόγω και των ανακατατάξεων που έχουν γίνει. Ξέρετε ότι αυτή τη στιγμή στη χώρα μας υπάρχουν πάνω από ένα εκατομμύριο ξένοι. Η χώρα μας, από χώρα εξαγωγής ανθρώπινου δυναμικού, έχει γίνει χώρα εισαγωγής πια ανθρώπινου δυναμικού και τα παιδιά των ξένων, που βρίσκονται στην Ελλάδα περίπου ανέρχονται στις 130.000, αλλοδαπών και παλιννοστούντων.

Επομένως, η φυσιογνωμία των σχολείων αρχίζει να αλλάζει. Από την άλλη πλευρά έχουμε την πολιτεία να λέει ότι «εμείς θέλουμε να έχουμε ένα ενιαίο σχολείο και να μην έχουμε ένα σχολείο πολλών ταχυτήτων». Δεν το έχουμε καταφέρει ακόμη στο βαθμό που θα θέλαμε, αλλά προς τα εκεί στρέφονται οι μεγάλες οι προσπάθειες.

Μέσα σ' αυτό το νέο σχολείο έχουμε και το δάσκαλο, τον οποίο βέβαια κανένας δεν τον πυροβολεί, μακριά από εμάς τέτοια σκέψη, κανένας δεν τον κατηγορεί, αλλά

είναι ο άνθρωπος ο οποίος καλείται ως «Σίσυφος» να φορτωθεί όλες τις αλλαγές, όλες τις καινοτομίες, χωρίς ο ίδιος να έχει την κατάλληλη κατάρτιση ή την κατάλληλη επιμόρφωση. Άρα, οι υπηρετούντες εκπαιδευτικοί σήμερα στα σχολεία αντιμετωπίζουν πάρα πολλά προβλήματα, γιατί και κατά τη διάρκεια των βασικών σπουδών τους δεν έχουν πάρει όλη την κατάρτιση που χρειάζεται, και αυτό πρέπει να το ομολογήσουμε, γιατί χτες ειπώθηκε ότι πρέπει να αναλαμβάνουμε όλες τις ευθύνες.

Και είναι ευθύνη δική μας, των πανεπιστημιακών, γιατί στα προγράμματά μας δεν έχουμε κάνει ακόμη τις απαραίτητες αλλαγές όλοι, και στο βαθμό που θα έπρεπε, ώστε τα νέα παιδιά που θα φύγουν μεθαύριο και θα πάνε στην εκπαίδευση να ξέρουν τι σημαίνει πολυπολιτισμική εκπαίδευση, τι σημαίνει διαπολιτισμική εκπαίδευση, τι σημαίνει διδάσκω την Ελληνική σαν δεύτερη και σαν ξένη γλώσσα, τι σημαίνει το να διδάσκω αλλόγλωσσους μαθητές σε μονόγλωσσες τάξεις, τι σημαίνει ρατσισμός, ξеноφοβία, προκαταλήψεις και τι προβλήματα δημιουργούνται. Άρα, λοιπόν, ένα πρώτο χρέος που έχουμε είναι, εμείς οι πανεπιστημιακοί, να κάνουμε το πρώτο βήμα και να αλλάξουμε λίγο τα προγράμματα των προπτυχιακών μας σπουδών.

Χρειάζονται επίσης, οι εκπαιδευτικοί από την περίοδο της κατάθεσής τους, σημαντική βοήθεια, για να ξέρουν πώς θα διδάξουν τη γλώσσα σε παιδιά με διαφορετικό γνωστικό, κοινωνικό, πολιτισμικό επίπεδο, πώς θα επικοινωνούν με τους μαθητές όλων αυτών των κατηγοριών, κάτι που είναι πολύ σημαντικό. Και επιτρέψτε μου να επιμείνω εδώ, γιατί το ξέρετε όλοι σας, ότι η κοινωνία και η εποχή στην οποία ζούμε, δεν έχει πια ανάγκη από άτομα με κεφάλια παραγεμισμένα. Στόχος του σχολείου δεν είναι να «ρίχνει γνώση» στο κεφάλι του παιδιού, λες και είναι ένα σακί που πρέπει να γεμίσει, αλλά έχει ανάγκη από άτομα με κεφάλια «καλογεμισμένα». Και «καλογεμίζω» το κεφάλι του παιδιού σημαίνει να σκέφτεται, να προβληματίζεται, το μαθαίνω να συμβιώνει με τον άλλον, να συνεργάζεται με τον άλλον, να ανταλλάσσει γνώμες με τον άλλον, χωρίς να υπάρχουν αυτές οι προλήψεις, οι δεισιδαιμονίες και οι προκαταλήψεις.

Και όλα αυτά τα πράγματα δεν είναι έμφυτα, μπορεί κανείς να τα διδαχθεί στο σχολείο. Υπάρχουν πολλοί τρόποι επιμόρφωσης, π.χ η εμπειρία που έχουμε από τον Ευρωπαϊκό χώρο, είναι επιμορφώσεις που τις αναλαμβάνει η πολιτεία και σε μας και στην Αγγλία και στη Γαλλία. Όμως στις άλλες χώρες η επιμόρφωση γίνεται με κέντρο το σχολείο, δηλαδή επισκέπτονται τα σχολεία, βλέπουν τα προβλήματα και μέσα στο σχολείο προσπαθούν να αντιμετωπίσουν και να λύσουν τα προβλήματα

αυτά. Αυτό κάνουν και οι Άγγλοι, το ίδιο γίνεται στη Γερμανία, Σουηδία, Τσεχία. Θα τα προσπεράσω αυτά, γιατί σας είναι λίγο πολύ γνωστά.

Το δικό μας το πρόγραμμα είναι φιλόδοξο. Το τονίσατε και εσείς, ότι έχουμε ανάγκη να επιμορφώσουμε και τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς. Το δικό μας το πρόγραμμα, λοιπόν, έχει φιλόδοξες επιμορφωτικές δραστηριότητες, που σκοπεύουμε να τις υλοποιήσουμε σε δυο φάσεις.

Στην πρώτη φάση, και αυτό το έχουμε αρχίσει κιόλας, επιδιώκουμε μια ανοιχτή συζήτηση με εκπαιδευτικούς, με παράγοντες της εκπαίδευσης, προϊσταμένους, συμβούλους, διοικητικούς, επόπτες της εκπαίδευσης και με την τοπική και την νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, για να ανταλλάξουμε απόψεις με όλους αυτούς τους φορείς για το ποιο είμαστε, ποιο είναι το πρόγραμμά μας, τι σκοπούς έχουμε, τι προβλήματα υπάρχουν και πώς μπορούν και αυτοί από τη σκοπιά τους να μας βοηθήσουν. Ήδη έχουμε κάνει έξι μεγάλες συγκεντρώσεις στη Λάρισα, στη Θεσσαλονίκη, στην Καβάλα, στην Ξάνθη, στην Κομοτηνή και σήμερα στα Γιάννενα και πιστεύω ότι σύντομα, ίσως τον Ιούνιο, θα κάνουμε και μερικές άλλες. Δεν ξέρω πού ακριβώς, αλλά θα πάμε Αθήνα, Κόρινθο, Πάτρα, Ιόνια νησιά, Ηράκλειο και σε άλλους χώρους, για να κάνουμε αυτή την πρώτη ενημέρωση και επικοινωνία σε ένα ανοιχτό επίπεδο.

Η δεύτερη φάση της επιμόρφωσης, που εμείς θέλουμε να προσφέρουμε, θα γίνει με κέντρο το σχολείο. Σε μας πια αυτό έχει γίνει πεποίθηση και, όταν λέω «σε μας», εννοώ τους υπεύθυνους του Προγράμματος. Θα είναι δηλαδή περιορισμένη σε έκταση η παρέμβασή μας και η θεματική θα είναι εξειδικευμένη.

Μερικοί βασικοί τομείς θεμάτων και προβλημάτων, που έχουμε επισημάνει ότι ενδιαφέρουν τους εκπαιδευτικούς και που θα κουβεντιάσουμε σε αυτές τις κλειστές συναντήσεις, είναι κυρίως η διδασκαλία της νεοελληνικής ως μητρικής, δεύτερης και ξένης γλώσσας στο ενιαίο σχολείο. Επίσης, η αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς στο σύγχρονο σχολείο, κυρίως επιθετικότητα, ρατσισμός, προκαταλήψεις, αποδοχή της ετερότητας. Ένα άλλο θέμα είναι η πρόληψη σχολικής αποτυχίας στο σύγχρονο σχολείο, τι μπορούμε να κάνουμε, γιατί όλα αυτά τα πράγματα που τονίζονται ότι «ο δάσκαλος θα κάνει αυτό και εκείνο...» Ποιος δάσκαλος; Για να δούμε, ποιον δάσκαλο έχουμε σήμερα στο σχολείο και τι κατάρτιση έχει αυτός ο καημένος.

Θεωρούμε, λοιπόν, πολύ σημαντικό πρώτα να δώσουμε πληροφορίες και μετά να ζητήσουμε από αυτούς τους ανθρώπους. Είναι πολύ σημαντικό να

κουβεντιάσουμε λίγο για το ρόλο της μητρικής γλώσσας στην εκμάθηση των άλλων γλωσσών, ιδιαίτερα για τους αλλόγλωσσους και για τα παιδιά των παλιννοστούντων. Να κουβεντιάσουμε λίγο για το ρόλο της οικογένειας στη δημιουργία κινήτρων για μάθηση, κάτι που τονίστηκε πάρα πολλές φορές σε πολλές εισηγήσεις ότι η οικογένεια πρέπει να κάνει πολλά. Ποια οικογένεια; Ξέρετε πολύ καλά, ότι σήμερα στην πατρίδα μας το να γίνει κανείς γονιός, είναι υπόθεση ενός λεπτού. Το να αποδειχτεί άξιος του ονόματος «γονιός» είναι πάρα πολύ δύσκολο και αυτό είναι το πιο σημαντικό πράγμα, πώς να μπορέσω να πείσω το γονιό ότι «κοίταξε αυτά τα πλάσματα που έχεις φέρει στο κόσμο είναι πάρα πολύ σημαντικά και θέλουν τη διαρκή συμπαράστασή σου». Άρα, λοιπόν, και οι γονείς μας χρειάζονται και είναι πάρα πολύ σημαντικό πράγμα.

Η επικοινωνία στο σχολείο, επίσης, είναι πάρα πολύ σημαντική και ιδιαίτερα η επικοινωνία σε τάξεις που είναι μεικτής προέλευσης και έχουν παιδιά από διαφορετικές χώρες και βέβαια οι διδακτικές προσεγγίσεις. Είναι πολύ σημαντικό πράγμα να πω στο δάσκαλο: «για να δούμε, ρε δάσκαλε, όταν έχεις τρία Αλβανάκια, πέντε Βουλγαράκια, τρία τσιγγανάκια και πέντε άλλα παιδάκια, τι κάνεις και πώς διδάσκει; Και πώς μπορείς να ικανοποιήσεις όλα αυτά τα επίπεδα»; Υπάρχουν λύσεις; Και βέβαια υπάρχουν. Αλλά ο δάσκαλος θέλει ενημέρωση σε αυτούς τους τομείς.

Πρέπει επίσης να τονίσω ότι η επιμόρφωση των ενηλίκων δεν είναι εύκολη υπόθεση. Έχει μια δική της φιλοσοφία και μια δική της συλλογιστική. Υπάρχουν ορισμένες βασικές αρχές που, αν δεν τις λάβουμε υπόψη μας, καταλαβαίνετε ότι δεν μπορούμε να καταφέρουμε πολλά πράγματα.

Μια πρώτη αρχή σε επιμόρφωση με ενήλικες και ιδιαίτερα με εκπαιδευτικούς, είναι η αρχή της ανταποδοτικότητας. Και επιτρέψτε μας η εμπειρία, που κουβαλάμε τόσα χρόνια, να μας έχει πείσει γι' αυτό. Δηλαδή, όταν κάνεις σεμινάρια με εκπαιδευτικούς, η μάθηση των ενηλίκων είναι αποδοτική, όταν η ενημέρωση των ενηλίκων αλλά και η γνώση που αποκτούν, σχετίζεται άμεσα με το διδακτικό και το εκπαιδευτικό τους έργο. Έχουν δηλαδή ανταποδοτικό χαρακτήρα, όταν πράγματι ο άλλος πιστεύει ότι κερδίζει από αυτά τα οποία θα έρθει να ακούσει. Είναι ενδιαφέρον βέβαια να ακούσεις διάφορες θεωρίες, αλλά ο δάσκαλος, που είναι και κουρασμένος κατά τη διάρκεια της ημέρας, θέλει να ακούσει πράγματα που να έχουν άμεση εφαρμογή στο διδακτικό του έργο. Αυτό τι σημαίνει πρακτικά;

Αυτό σημαίνει ότι ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα, που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς θέλει πολλή προσοχή πρώτον ως προς το είδος των πληροφοριών και των γνώσεων, που θα προσφέρουν σ' αυτούς, δεύτερον όσον αφορά στα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα γίνει αυτή η επιλογή των πληροφοριών, τρίτον πόσο έγκυρες, αξιόπιστες και αντικειμενικές είναι αυτές οι πληροφορίες και τέταρτον πώς θα προσφερθούν. Θα μιλήσω λίγο στην συνέχεια για τον τρόπο προσφοράς και επικοινωνίας, που σας ενδιαφέρει και ως εκπαιδευτικούς στην τάξη.

Μια δεύτερη αρχή είναι η αρχή της κατανόησης και της δημιουργικής αφομοίωσης των παρεχομένων γνώσεων. Αυτό σημαίνει ότι η επικοινωνία με τους ενήλικες απαιτεί οι γνώσεις, που παρέχονται, να είναι εύκολα κατανοητές και αφομοιώσιμες. Ένας δάσκαλος κουρασμένος, που έρχεται να παρακολουθήσει ένα επιμορφωτικό σεμινάριο, αν τον αρχίσεις με ορολογίες «επιστημονικότητες» και παιδεύεται μισή ώρα να σκεφτεί τι του είπες, καταλαβαίνετε ότι τον έχασες. Αυτό σημαίνει λοιπόν ότι θέλουν γνώσεις απλές και άμεσες, αλλά όχι απλοϊκές και όχι αντιεπιστημονικές. Μπορούμε να δώσουμε επιστημονική γνώση με απλό και κατανοητό τρόπο. Και αυτός ο απλός και κατανοητός τρόπος έχει κυρίως να κάνει με τον κώδικα επικοινωνίας που θα χρησιμοποιήσω. Έναν κώδικα που να είναι προσαρμοσμένος στο επίπεδό τους.

Μια τρίτη αρχή είναι η αρχή της αυτενεργούς ανακάλυψης των γνώσεων. Έχει νόημα ένα σεμινάριο με ενήλικες, όταν και οι ίδιοι συμμετέχουν δημιουργικά στην κατάρτιση της γνώσης. Γι' αυτό συνιστάται ιδιαίτερα σε επιμορφωτές ενηλίκων να τους προτρέπουν να μελετούν οι ίδιοι κείμενα, να τους δίνουν φωτοτυπίες και να μην είναι μόνο παθητικοί ακροατές διαφόρων πραγμάτων. Ο επιμορφωτής είναι συνεργάτης, συνερευνητής στη διαδικασία της μάθησης μαζί με τους επιμορφούμενους.

Μια τέταρτη αρχή είναι η αρχή της συνεργατικότητας, που σημαίνει ότι η ομαδική διερεύνηση θεμάτων και προβλημάτων με ενήλικες θεωρείται πολύ αποτελεσματικός τρόπος μάθησης. Βέβαια, το περιβάλλον της μάθησης παίζει πολύ σημαντικό ρόλο, η «οικολογία» της αίθουσας, που γίνονται τα σεμινάρια, είναι πολύ σημαντικός παράγοντας. Για παράδειγμα, αν βάλεις σε κάτι σκληρές και μικρές καρέκλες έναν άνθρωπο σαν και μένα καταλαβαίνεις ότι έχω υποχρέωση να καθίσω και μετά θα σηκωθώ να φύγω... Άρα, είναι πάρα πολύ σημαντικό πράγμα το περιβάλλον, για να μπορεί να γίνει η επιμόρφωση. Και επίσης, πολύ σημαντικό ρόλο σε μια επιμόρφωση

παίζει η αποφυγή καταπιέσεων και καταναγκασμών απειλώντας τους επιμορφούμενους. Αυτά τα πράγματα δεν «πιάνουν».

Και τέλος βασική αρχή για επιμόρφωση των ενηλίκων είναι ότι πρέπει η επιμόρφωση να είναι συνεχής. Δηλαδή, να μη γίνεται σήμερα και ύστερα από δέκα χρόνια να ξαναγίνει πάλι. Από τη στιγμή που υπάρχει αυτή η ασυνέχεια δεν έχει και νόημα. Και δεύτερον να υπάρχουν και κίνητρα. Το ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο όσοι παρακολουθούν σεμινάρια παίρνουν μια βεβαίωση, παίρνουν κάτι που να έχει και ουσιαστικό αντίκρισμα και στην υπηρεσία τους και όχι απλά να το έχουν για να δείχνουν, για παράδειγμα, στην πεθερά ή στον πεθερό και να πουν ότι «να, εγώ έχω και μια βεβαίωση και από τα Γιάννενα». Δυστυχώς, έως τώρα αυτά τα κίνητρα δεν έχουν αποκτήσει «σάρκα και οστά». Στα σχολεία μας αρχίζουν σιγά-σιγά να τα εκτιμούν.

Ένα άλλο πράγμα, που θέλω να τονίσω, είναι οι μορφές επικοινωνίας και είναι πάρα πολύ σημαντικό. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να επικοινωνήσει κανείς με τους επιμορφούμενους. Και επειδή είστε και εκπαιδευτικοί οι περισσότεροι, μια καλή μορφή επικοινωνίας είναι η διάλεξη. Καλή ώρα, αυτό που κάνω εγώ τώρα. Πότε γίνεται όμως αυτό; Όταν έχω ένα μικρό ακροατήριο. Και να θέλω τώρα να κάνω συζήτηση, δεν μπορώ. Είναι όμως ένας καλός τρόπος επικοινωνίας, γιατί επιτρέπει παροχή γνώσεων και μπορείς να ελέγξεις ένα μεγάλο ακροατήριο, αλλά έχει και βασικά μειονεκτήματα. Είναι λοιπόν αυτή η μορφή επικοινωνίας, όμως είναι η χειρότερη μορφή επιμόρφωσης, γιατί κανένας δε βλέπει τι γίνεται από πίσω. Αυτός είναι κακός τρόπος επιμόρφωσης ενηλίκων. Όμως είναι αναγκάιος, όταν δε μπορείς να κάνεις διαφορετικά.

Ο δεύτερος τρόπος επικοινωνίας είναι αυτός που επιχειρούμε σήμερα. Υπάρχει δηλαδή μια σύντομη εισήγηση και μετά γίνονται ορισμένες διευκρινιστικές ερωτήσεις. Πάντως εμείς δεν έχουμε καμία ψευδαίσθηση ότι κάνουμε διάλογο, αφού αυτός λέγεται ψευδοδιάλογος. Αν ήθελα να κάνω ουσιαστικό διάλογο, θα έπρεπε να είχε την ακόλουθη μορφή, δηλαδή να ρωτάτε εμένα και να μην είναι αυτό που λέμε εμείς οι παιδαγωγοί, «δασκαλοκεντρική» επικοινωνία. Να μπορεί δηλαδή να ρωτήσει ο κ. Γεωργίου εμένα και μετά τον κ. Γεωργίου να τον ρωτήσει ο κ. Αυδίκος και μετά η Μαρία και μετά η Ελένη και μετά ο Κώστας και να γίνει έτσι πραγματικά μια ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων. Όμως και αυτή είναι μια λύση ανάγκης.

Υπάρχει επίσης και μια άλλη μορφή επικοινωνίας, το στρογγυλό τραπέζι ή το συμπόσιο. Είναι ένας πολύ καλός τρόπος επικοινωνίας, γιατί βλέπεις τον απέναντί σου. Δεν είναι δυνατόν να στραβολαιμιάζεις, για να δεις ποιος μιλάει.

Επίσης ένας άλλος πολύ καλός τρόπος είναι η επίσκεψη σε σχολεία. Να πάμε να δούμε την πηγή του προβλήματος, να μπούμε μέσα και να δούμε και τους μαθητές και τους δασκάλους και τους γονείς. Να μην «βυζαντινολογούμε». Εντάξει έχουμε καταγράψει τρεις χιλιάδες προβλήματα. Αυτά πρέπει να τα δούμε στην πράξη και αν χωράει κάποιου είδους παρέμβαση. Αυτό είπε και χτες η ομάδα του κ. Μυλωνά από την Πάτρα, ότι δηλαδή χρειαζόμαστε πολλούς τρόπους παρατήρησης. Να έχω και συμμετοχική παρατήρηση, να έχω και απλή παρατήρηση, να έχω και έρευνα δράσης, να μπορώ να παρεμβαίνω...Είναι πολύ σημαντικοί αυτοί οι τρόποι.

Τι θα κάνουμε εμείς στο πρόγραμμά μας τώρα, για να έρθουμε στο ζητούμενο. Εμείς θα ακολουθήσουμε δυο μορφές επικοινωνίας. Η πρώτη για την οποία σας είπα ότι έχουμε επαφή με το πλατύ κοινό και με παράγοντες της εκπαίδευσης και με την τοπική και νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, είναι η εισήγηση και μια μορφή διαλόγου, που κατά την δική μου άποψη δεν είναι διάλογος αλλά ψευτοδιάλογος. Η δεύτερη μορφή παρέμβασης, που σκοπεύουμε να κάνουμε, είναι η παρέμβαση με ομάδες και με στρογγυλό τραπέζι.

Όλα αυτά τα πράγματα, για να γίνουν πράξη, χρειάζονται τη βοήθειά σας. Εμείς σας είπαμε μια λίστα με θέματα και προβλήματα, τα οποία σκοπεύουμε να κουβεντιάσουμε. Θέλουμε και τη δική σας την παρέμβαση, όλα αυτά τα ωραία πράγματα που μας είπατε, θέλουμε θεματικές και θέλουμε να μας πείτε ότι « κ. Αθανασίου, κ. Παπακωνσταντίνου στο τάδε μέρος θέλουμε να κάνουμε μια συνάντηση με αυτό το θέμα», και θα είμαστε κοντά σας. Εμείς θα προγραμματίσουμε αλλά ο δικός μας ο προγραμματισμός δεν έχει ελπίδες να πετύχει, αν εσείς δε μας στηρίξετε, αν εσείς δε μας βοηθήσετε. Άρα, είναι πολύ σημαντικό να έχουμε και τη βοήθειά σας.

Για να κλείσω, ο δεύτερος στόχος είναι η επικοινωνία με τους γονείς. Ειλικρινά το εννοούμε: εσείς διαπιστώνετε αυτή την ανάγκη, αλλά εμείς θα το κάνουμε, και στο προηγούμενο πρόγραμμα το είχαμε κάνει, και είμαστε ευτυχείς, γιατί ήδη έχουμε στελέχη εδώ μέσα που μπορούν να επικοινωνήσουν με τους γονείς. Θα φτιάξουμε και αλλά στελέχη και, όταν λέμε «θα κάνουμε», ο πληθυντικός δεν είναι ο πληθυντικός ευγενείας, αλλά το εννοούμε πραγματικά, θέλουμε τη βοήθειά σας. Εμείς θα είμαστε κοντά σας, δίπλα σας, πλάι σας και όχι μπροστά σας. Θα

βρούμε ανθρώπους ειδικούς να κουβεντιάζουμε γι' αυτά τα θέματα, αλλά με τη δική σας τη βοήθεια, με τη δική σας συμπαράσταση. Εσείς θα μας πείτε «να ένας ψυχολόγος, να ένας κοινωνικός λειτουργός, να ένας άνθρωπος που θα μπορεί να βοηθήσει σε αυτό τον τομέα, να ένας σχολικός σύμβουλος». Να ενεργοποιήσουμε όλη τη δυνατότητα.

Θέλω σας παρακαλώ πολύ να καταλάβετε ότι δεν είμαστε στο «εμείς» ως πρόγραμμα και η πολιτεία από την άλλη πλευρά. Δεν έχουμε πρόθεση να ανατρέψουμε αυτό που γίνεται σήμερα στα σχολεία, αλλά πρόθεσή μας είναι να είμαστε συνεργάτες, συμπαραστάτες του σχολείου. Το έχουμε πει πάρα πολλές φορές και με το εκπαιδευτικό υλικό, που έχουμε ετοιμάσει, και με τις παρεμβάσεις μας. Δεν έχουμε σκοπό να αντικαταστήσουμε την καθεστηκυία τάξη, αλλά έχουμε σκοπό να τη βοηθήσουμε και οι δικές μας οι παρεμβάσεις με τους γονείς έχουν ως στόχο να πηγαίνουμε στους τόπους όπου είναι οι γονείς, ιδιαίτερα οι γονείς συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, γιατί ακούστηκε και θα ακουστεί και στη συνέχεια ότι στόχος του προγράμματός μας δεν είναι μόνο τα τσιγγανόπαιδα. Βεβαίως, αυτό είναι το «target group», αυτή είναι η ομάδα που μας ενδιαφέρει, αλλά στόχος του προγράμματός μας είναι και όλα τα υπόλοιπα τα παιδάκια, που έχουν προβλήματα, των αλλοδαπών, των παλιννοστούντων, τα παιδιά που δεν έχουν κίνητρα να πάνε στο σχολείο, τα παιδιά που έχουν μειωμένη και χαμηλή επίδοση, τα παιδιά που έχουν ελλιπή φοίτηση.

Όλα αυτά είναι στόχος του προγράμματός μας και αυτοί οι γονείς μας ενδιαφέρουν. Δεν έχει νόημα να θεραπεύσουμε μόνο μια ομάδα και όλοι οι άλλοι να χαθούν. Μιλάμε για ενιαίο σχολείο και το εννοούμε το «ενιαίο σχολείο», μιλάμε για διαπολιτισμική εκπαίδευση και την εννοούμε αυτήν τη «διαπολιτισμική εκπαίδευση», που σημαίνει ότι θα πρέπει να βοηθήσουμε τους εκπαιδευτικούς.

Και θα κλείσω με αυτό, ότι καμία καινοτομία πουθενά στον κόσμο δεν έχει πιθανότητα να πετύχει, αν οι άνθρωποι, που θα αναλάβουν να την ενεργοποιήσουν, δεν είναι επαρκώς καταρτισμένοι. Ότι και να κάνουμε, ό,τι και να πούμε χρειαζόμαστε πρώτα εκπαιδευτικούς. Και πολύ σωστά τονίστηκε ότι η επιμόρφωση δε θα αρχίσει από το λύκειο. Εκεί πια «μας πήρε ο ποταμός» και λίγα πράγματα μπορούμε να κάνουμε. Η επιμόρφωση πρέπει να αρχίσει από το νηπιαγωγείο, και εκεί πρέπει να βάλουμε τις βάσεις και εκεί πρέπει να παρέμβουμε και είναι πολύ σημαντικό πράγμα αυτό.

Και επειδή έχω τη χαρά να έχω δουλέψει με νηπιαγωγούς στα προγράμματα εξομοίωσης και με δασκάλους, ξέρω ότι πραγματικά είναι ένας ενδιαφέρον χώρος, έχει πάρα πολύ «ψωμί» και μπορούμε να κάνουμε πάρα πολλά πράγματα σε αυτό τον τομέα.

Φίλες και φίλοι, δυο κουβέντες ακόμη...Είμαστε σε μια εποχή που τρέχει με ταχύτητα. Είμαστε σε μια κοινωνία που συνεχώς μεταβάλλεται. Το έργο του σχολείου σήμερα πραγματικά μπορεί να είναι ελκυστικό, ερεθιστικό αλλά και πολύ δύσκολο. Δεν μπορεί ο δάσκαλος με τα εφόδια που σήμερα έχει να ανταποκριθεί στο έργο του, θέλει βοήθεια. Δεν μπορεί ο γονιός με τα εφόδια που έχει να ανταποκριθεί στην αγωγή των παιδιών του και θέλει βοήθεια.

Εμείς λοιπόν ως ηγεσία του προγράμματος και με τη δική σας τη συμπαράσταση θα είμαστε κοντά σε αυτούς τους ανθρώπους, για να τους βοηθήσουμε να ανταποκριθούν όσο καλύτερα γίνεται στην αποστολή τους.